

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

مقدمات؛ علم؛ موانع کسب علم؛ خرافات

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: عاطفه وفا

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۱۹

آیا استخاره جایز است؟

استخاره باید توسط شخصی خاص و ساعتی خاص انجام شود؟

استخاره در چه اموری جایز است؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۲۳

«استخاره» در لغت به معنای طلب خیر کردن و در روایات اسلامی به معنای طلب خیر کردن از خداوند پیش از انجام کاری است که بیم خیر نبودن آن می‌رود و با این معنا، از مصادیق «دعا» شمرده می‌شود که کار بسیار خوب و پسندیده‌ای است، ولی «استخاره» در عرف اهل تشیع از این معنا خارج شده و معنای «تفأل به کتاب خداوند» یافته است که اصلی در روایات اسلامی ندارد، بلکه در برخی از آن‌ها مورد نهی قرار گرفته و آن به این صورت است که مصحف را بکشایند و نخستین آیه‌ای که ببینند را به فال نیک یا بد بگیرند و بر اساس آن عملی را انجام دهند یا ترک نمایند، در حالی که روشن است رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و هیچ یک از صحابه و اهل بیت او چنین کاری را انجام نداده‌اند، بلکه بعید نیست چنین کاری از مصادیق «استقسام بالأزلام» باشد که عملی جاهلی است و در کتاب خداوند «فسق» شمرده شده است^۱؛ همچنانکه از جهت به فال بد گرفتن برخی آیات، «طیره» شمرده می‌شود که در کتاب خداوند مردود است^۲ و تبعاً رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیز -بنا بر روایات متواتر در منابع

۱. المائدة/ ۳

۲. الأعراف/ ۱۳۱؛ التمل/ ۴۷؛ یس/ ۱۹

فریقین - آن را بی اعتبار دانسته است^۱ و با این وصف، خبر واحد، ضعیف و متناقضی که ابو جعفر طوسی (د. ۴۶۰ق) در کتاب تهذیب الأحکام^۲ از مردی مجهول به نام الیسع قمی روایت کرده و تنها دلیل جواز چنین عملی است، قابل قبول نیست. آری، چنین عملی از برخی حاکمان بنی امیه مانند ولید بن یزید بن عبد الملک (د. ۱۲۸ق) نقل شده است که مصحف را گشود و با آیهی «وَأَسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ»^۳ مواجه شد؛ پس به خشم آمد و آن را هدف قرار داد و به قدری بر آن تیر زد که آن را پاره کرد و سپس خطاب به آن سرود: «أَتُوْعِدُ كُلَّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ / فَهَآ أَنَا ذَاكَ جَبَّارٌ عَنِيدٌ / إِذَا لَاقَيْتَ رَبَّكَ يَوْمَ حَشْرِ / فَقُلْ يَا رَبِّ خَرَقْنِي الْوَلِيدُ»؛ «آیا هر جبار عنید را می ترسانی؟! پس من همان جبار عنید هستم! هنگامی که پروردگارت را در روز حشر دیدی بگو: خدایا! ولید من را پاره کرد!»^۴، ولی واضح است که عمل چنین زندیق خبیثی دلالتی بر جواز تفأل به کتاب خداوند یا رواجش در میان سلف صالح ندارد، بلکه چه بسا بر خلاف آن دو دلالت داشته باشد.

حاصل آنکه «استخاره» به معنای دعا و طلب خیر از خداوند پیش از انجام کاری که بیم خیر نبودن آن می رود، بسیار خوب و پسندیده است و مورد اهتمام و توصیه‌ی سلف صالح بوده است، ولی «تفأل به کتاب خداوند» در قالب گشودن مصحف و به فال نیک یا بد گرفتن آیاتی از آن، عملی خرافی و جاهلی است که مانند برخی دیگر از اعمال خرافی و جاهلی در میان اهل تشیع رواج یافته و به فتنه‌ای برای آنان تبدیل شده و تا حدی جنبه‌ی افراط یافته است که برخی از آنان، برای شناخت حق و باطل نیز به کتاب خداوند تمسک نمی کنند، بلکه تفأل می کنند و پس از شناخت حق نیز برای قبول و یاری آن که امر اکید کتاب خداوند است، در پی فال گیری می گردند که برای آنان از کتاب خداوند فال بگیرد تا بدانند که آیا حق را بپذیرند و یاری کنند یا نه! بدون شک این انحراف بزرگی است که در میان اهل تشیع رواج یافته است و عالمانشان نیز به جای نهی آنان از آن، بر آن دامن می زنند، همان طور که به برخی دیگر از انحرافات آنان دامن می زنند، بلکه خود به مرجع آنان در آن و بزرگترین فال گیران تبدیل شده اند!

از خداوند مهربان مسئلت داریم که همه‌ی مسلمانان جهان را با فریاد رسای بنده‌ی صالحش علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی از خواب غفلت بیدار کند، تا همه‌ی بدعت‌ها و

۱. مسند أحمد، ج ۲، ص ۲۶۶ و ج ۳، ص ۱۱۸؛ صحیح البخاری، ج ۷، ص ۲۷؛ صحیح مسلم، ج ۷، ص ۳۳؛ سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۱۱۷۰؛ سنن أبي داود، ج ۲، ص ۲۳۲؛ سنن الترمذی، ج ۳، ص ۸۵؛ الکافی للکلینی، ج ۸، ص ۱۹۶؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۲، ص ۲۶۶
 ۲. ج ۳، ص ۳۱۰
 ۳. ابراهیم/ ۱۵
 ۴. مروج الذهب للمسعودی، ج ۳، ص ۲۱۶؛ إمتاع الأسماع للمقريزي، ج ۱۲، ص ۲۸۱؛ النجوم الزاهرة لابن تغري بردي، ج ۱، ص ۲۹۹؛ شذرات الذهب لابن العماد، ص ۱۶۹

خرافات دوران فترت را واگذارند و در نور کتاب او و سنت متواتر پیامبرش، به سوی اسلام خالص و کامل بازگردند و برای درک حضور امام مهدی علیه السلام و اصلاحات جهانی او آماده شوند.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی
چشم‌پا به سوی نور

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.